

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Фізичний факультет
Кафедра прикладної фізики



«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан фізичного факультету /Лазур В.Ю./
«02» березня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	10 природничі науки
Спеціальність	105 Прикладна фізика та наноматеріали
Освітня програма	Освітньо – професійна програма
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» для здобувачів вищої освіти галузі знань 10 природничі науки спеціальності 105 Прикладна фізика та наноматеріали Освітньо – професійна програма

Розробник: Сусліков Л.М., професор, доктор фізико-математичних наук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри прикладної фізики

Протокол № 8 від «23» 02 2023 року

Завідувач кафедри прикладної фізики  (Небола І.І.)

Схвалено науково-методичною комісією фізичного факультету

Протокол № 7 від «02» 03 2023 року

Голова науково-методичної комісії  (Карбованець М.І.)

© Сусліков Л.М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120	1- й	
Кількість модулів – 2	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студентів – 4	1- й	
	Лекції	
	22 год.	
	Практичні (семінарські)	
	-	
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні	
	20 год.	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота	
	78 год	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42 / 78

для заочної форми навчання – відсутня

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» є ознайомлення студентів з основами законодавства з питань інтелектуальної і промислової власності та охорони прав на винаходи, структурою державних органів з питань інтелектуальної та промислової власності в Україні, дати відомості про патентну документацію, її особливості та складові частини, ознайомити з міжнародною патентною класифікацією, вимогами до оформлення заявок на винаходи та прав на винахід, системою розгляду заявок в патентному відомстві, методами реалізації патентних прав.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** здатність самостійно ставити та розв'язувати на інноваційному рівні наукові та науково-технічні задачі в галузі прикладної фізики та наноматеріалів.

- **загальні компетенції (ЗК):**

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1);

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК2);

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК5);

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК7);

- здатність працювати автономно (ЗК9);

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 11);

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 12).

- **фахові компетенції (ФК):**

- здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів (ФК1);

- здатність виконувати аналіз спеціальної літератури, формулювати постановку наукової або науково-технічної задачі, обирати методи та методики, складати програми наукових досліджень та науково-технічних розробок у галузі прикладної фізики та наноматеріалів (ФК2);

- здатність відповідно до поставленої задачі виконувати науково-технічні розробки в галузі прикладної фізики та наноматеріалів (ФК4);

- здатність брати участь у впровадженні результатів досліджень та розробок (ФК7);

- здатність до постійного розвитку компетентностей у сфері прикладної фізики, інженерії та комп'ютерних технологій (ФК8).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» є опанування навчальної дисципліни «Правознавство».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Використовувати знання в галузі прикладної фізики, математики, електроніки та інформаційних технологій для виконання наукових досліджень та розв'язання виробничих задач.	ПРН01
Знаходити та аналізувати наукову та науково-технічну інформацію в галузі прикладної фізики та наноматеріалів із вітчизняних та зарубіжних джерел, в тому числі з використанням сучасних пошукових систем.	ПРН02
Класифікувати, аналізувати та інтерпретувати науково-технічну інформацію в галузі прикладної фізики	ПРН03
Обговорювати та знаходити прогресивні та інноваційні рішення проблем і завдань при виконанні науково-технічних та виробничих проєктів.	ПРН04
Встановлювати та аргументувати нові залежності між параметрами та характеристиками фізичних систем.	ПРН05
Коректно формулювати професійні висновки, аргументувати власну позицію, презентувати результати досліджень і розробок та доносити їх до аудиторії різного фахового рівня, використовуючи сучасні методики наукової та технічної комунікації українською та іноземними мовами.	ПРН07
Планувати й організовувати результативну професійну діяльність індивідуально і як член команди при розробці та реалізації наукових і прикладних проєктів.	ПРН12
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.	ПРН 13
Розуміти закономірності розвитку прикладної фізики, її місце в розвитку техніки, технологій і суспільства, у тому числі в розв'язанні екологічних проблем.	ПРН14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
знати структуру державних органів з питань інтелектуальної власності в Україні	ПРН01
знати специфіку та відмінності авторського і патентного права	ПРН02
знати основні терміни та поняття в сфері інтелектуальної власності	ПРН03
знати основні об'єкти авторського та патентного права	ПРН04
знати особливості патентної документації	ПРН07
знати порядок оформлення та подання заявки на одержання патенту,	ПРН05
знати умови надання правової охорони об'єктів промислової власності	ПРН11
знати права та обов'язки автора заявки на винахід,	ПРН12
знати права та обов'язки власника патенту на об'єкти промислової власності	ПРН12
знати методи реалізації патентних прав	ПРН07

знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.	ПРН 13
вміти визначати об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності	ПРН14
вміти грамотно здійснити патентний пошук та володіти інструментами для його проведення	ПРН02
вільно орієнтуватися в патентній інформації і документації	ПРН02
вміти грамотно досліджувати і правильно формувати ознаки новизни в пропонуванних об'єктах	ПРН07
вміти підготувати первинні документи для оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності	ПРН07
вміти грамотно оформити заявку на отримання патенту на об'єкт промислової власності,	ПРН03
вміти грамотно аналізувати технічні рішення з метою визначення їх охороноздатності і патентної чистоти	ПРН12
вміти грамотно реалізувати авторські права та права на об'єкт промислової власності,	ПРН14
вміти оцінювати характер порушення прав інтелектуальної власності	ПРН03

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль успішності,
- проміжний модульний контроль,
- підсумковий семестровий контроль.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- вибіркове усне опитування перед початком занять;
- фронтальне стандартизоване усне та/або письмове опитування за основними питаннями теми заняття;
- експрес-опитування;
- тестування;
- реферативні повідомлення та їх обговорення;
- перевірка якості виконання завдань для самостійної роботи, зокрема за конспектами матеріалів;
- оцінювання якості та повноти виконання завдань модульної контрольної роботи.

Форма модульного контролю: виконання модульної контрольної роботи, результати якої оцінюються за 100-бальною шкалою за кожний модуль.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік. До заліку допускаються студенти, які відпрацювали пропущені заняття і виконали модульні контрольні роботи.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;
- проміжного модульного контролю знань ;
- підсумкового семестрового контролю знань – заліку.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3					75	100
5	8	12						

T1, T2, T3 – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		70	100
4	4	5	6	6	5			

T1, T2, T3, T4, T5, T6 – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	-	-	-	-
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	10	10	10	10
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні		-		
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	2	20	2	20
Презентація		-		
Реферат		-		
Есе		-		
...		-		
Модульна контрольна робота	2	70	2	70
Разом	14	100	14	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота здійснюється у письмовій формі шляхом відповідей на питання тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється певною кількістю балів. Максимальна кількість балів за кожний модуль становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, за якої робота вважається виконаною, становить 60 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Інтелектуальна власність» здійснюється у виді заліку. Залік проводиться в усній формі шляхом співбесіди. Результати заліку оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «незараховано».

Підсумкова оцінка «зараховано»/«не зараховано» визначається наступними критеріями:

- оцінка «зараховано» виставляється в тому разі, коли студент бездоганно оволодів всіма розділами програми, дав глибокі, чіткі і вичерпні відповіді на всі основні і додаткові запитання, виявив розуміння фізичної суті програмового матеріалу, демонструє вільне володіння фактичним матеріалом та відповідним математичним апаратом, демонструє здатність до мислення, кваліфіковано використовує набуті знання для розв'язання конкретних практичних задач.

- оцінка «незараховано» виставляється тоді, коли студент не оволодів матеріалом даного курсу, виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, коли він під час відповіді на запитання виявив нерозуміння фізичної сутності основних понять та термінів дисципліни, допускає плутанину, слабо володіє математичним апаратом, не може застосовувати набуті знання для розв'язування конкретних практичних задач, тобто виявив відсутність мінімально необхідної кількості знань з даного курсу.

За бажанням студента результуюча підсумкова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль.

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наступною схемою:

Оцінка за шкалою балів	Залік	ECTS	
		Оцінка	Характеристика
90 та вище	зараховано	A	відмінно
80-89 65-79	зараховано	B	добре
	зараховано	C	добре
55-64 50-54	зараховано	D	задовільно
	зараховано	E	задовільно
35-49	незараховано	FX	незадовільно з можливістю перескладання
1-34	незараховано	F	незадовільно з обов'язковим повторним навчанням

Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю оцінку «незараховано» (1-34 балів, F), зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни (під час додаткового семестру) і скласти залік.

Результати підсумкового контролю знань із навчальних дисциплін, з яких передбачено залік, заносяться до залікової відомості.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1 Система інтелектуальної власності.

Тема 1. Вступ. Інтелектуальна власність як навчальна дисципліна. Право інтелектуальної власності. Виникнення, становлення і розвиток поняття інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності. Співвідношення між правом власності і правом інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність. Державне управління інтелектуальною діяльністю. Структура державних органів з питань інтелектуальної власності в Україні.

Тема 2. Авторське право і патентне право. Спільне в цивільно-правовому регулюванні авторських і патентних відносин. Відмінності в правовому регулюванні відносин, пов'язаних із творчою діяльністю.

Тема 3. Авторське право і суміжні права. Авторське право. Поняття і види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторських відносин. Суб'єктивне авторське право, його зміст і межі. Особисті немайнові права авторів. Майнові права автора та іншої особи, що має авторське право. Вільне використання творів. Право на авторську винагороду. Суміжні права. Поняття суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Суб'єктивні суміжні права, їх зміст і межі. Захист авторського права і суміжних прав. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав.

Модуль 2. Промислова власність.

Тема 1. Поняття промислової власності. Об'єкти промислової власності. Винахід. Загальні положення. Об'єкти винаходу: пристрій, речовина, спосіб, штам мікроорганізму, культура клітини рослин і тварин. Ознаки, що застосовуються для характеристики винаходу. Умови надання правової охорони винаходу. Умови патентоздатності винаходу. Патент. Право на одержання патенту, право авторства. Корисна модель. Промисловий зразок. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Одержання правової охорони на винаходи, корисні моделі в Україні та в іноземних державах.

Тема 2. Право на одержання патенту. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Порядок оформлення та подання заявки на винахід. Вимога єдності винаходу. Заявка на винахід, її складові частини та вимоги до них. Опис винаходу та вимоги до нього. Складові частини технічного опису. Формула винаходу, її складові частини і основні форми. Вимоги до формули винаходу. Загальні положення складання формули винаходу. Вимоги до ілюстративних матеріалів. Реферат та вимоги до нього. Документи, що додаються до заявки. Порядок одержання патенту на промисловий зразок.

Тема 3. Процедура подання заявки на одержання патенту України на винахід. Дата подання заявки. Пріоритет винаходу. Експертиза заявки на винахід. Система експертизи заявки на винахід в Україні. Експертиза заявки на винахід за формальними ознаками. Експертиза заявки на винахід по суті (перевірка формули винаходу, перевірка патентоздатності). Права заявника та автора під час розгляду заявки в патентному відомстві. Рішення державної патентної експертизи і порядок його опротестування. Публікація відомостей про винахід. Тимчасова правова охорона. Процедура видачі патенту України на винахід. Державна реєстрація патенту на винахід. Винаходи, що становлять державну таємницю. Сплата збору за дії, пов'язані з охороною прав на винаходи. Припинення дії патенту та визнання його недійсним. Патентування винаходу в іноземних державах.

Тема 4. Реалізація патентних прав. Права та обов'язки власника патенту на винахід. Суб'єктивні права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Особисті

немайнові права. Майнові права суб'єктів права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Право власності на винахід. Виключне право власника патенту на використання винаходу та його сутність. Обмеження прав власника патенту. Обов'язки власника патенту. Взаємовідносини співвласників патенту. Передача прав, що випливають з патенту на винахід. Передача права власності на винахід. Передача права власності на винахід у співвласність. Ліцензії на право користування об'єктами інтелектуальної власності. Види ліцензій. Обмеження прав ліцензіата. Субліцензійний договір. Обов'язкові умови та реквізити ліцензійного договору. Відкрита ліцензія. Примусове ліцензування. Захист прав патентовласника. Авторські договори. Поняття і види авторських договорів.

Тема 5. Правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту, товарів і послуг. Право на знаки для товарів і послуг. Поняття та види знаків для товарів і послуг. Суб'єкти права на знаки для товарів і послуг. Експертиза заявки. Права і обов'язки, що випливають із свідоцтва на знак. Захист прав на знаки для товарів і послуг. Використання знака. Право на фірмове найменування (фірму). Право на найменування місця походження товару. Право на раціоналізаторську пропозицію. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Складання, подання та розгляд заяви на раціоналізаторську пропозицію. Розгляд заяви на раціоналізаторську пропозицію. Права автора раціоналізаторської пропозиції та їх захист.

Тема 6. Захист права інтелектуальної власності. Загальні положення. Пільги суб'єктів інтелектуальної власності при захисті їх прав. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Органи ВОІВ. Міжнародна охорона промислової власності. Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин - 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього 120	у тому числі				
Лекції 22		практичні (семінарські)	Лабораторні 20	індивідуальна робота	самостійна робота 78	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ. Інтелектуальна власність як навчальна дисципліна. Право інтелектуальної власності.	12	2				10
Тема 2. Авторське право і патентне право.	16	2		2		12
Тема 3. Авторське право і суміжні права.	22	4		2		16
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	52	8		6		38
Модуль 2						
Тема 1. Поняття промислової власності.	8	2				6
Тема 2. Право на одержання патенту.	10	2		2		6
Тема 3. Процедура подання заявки на одержання патенту України на винахід.	16	4		4		8

Тема 4. Реалізація патентних прав.	12	2		2		8
Тема 5. Правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту, товарів і послуг.	10	2		2		6
Тема 6. Захист права інтелектуальної власності.	19	2		2		6
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	68	14		14		40

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Спільне і відмінності в цивільно-правовому регулюванні авторських і патентних відносин.	2	
2.	Авторське право. Поняття і види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Суб'єкти авторських відносин. Особисті немайнові права авторів. Майнові права автора та іншої особи, що має авторське право.	2	
3.	Суміжні права. Поняття суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Суб'єктивні суміжні права, їх зміст і межі.	2	
4.	Об'єкти промислової власності. Винахід. Об'єкти винаходу. Ознаки, що застосовуються для характеристики винаходу. Умови патентоздатності винаходу.	2	
5.	Порядок оформлення та подання заявки на винахід. Заявка на винахід, її складові частини та вимоги до них.	2	
6.	Експертиза заявки на винахід. Система експертизи заявки на винахід в Україні. Експертиза заявки на винахід за формальними ознаками. Експертиза заявки на винахід по суті	2	
7.	Передача прав, що впливають з патенту на винахід. Передача права власності на винахід. Ліцензії на право користування об'єктами інтелектуальної власності. Види ліцензій.	2	
8.	Право на знаки для товарів і послуг. Поняття та види знаків для товарів і послуг. Суб'єкти права на знаки для товарів і послуг. Експертиза заявки.	2	
9.	Право на фірмове найменування.	2	
10.	Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.	2	
Разом		20	-

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Законодавство України про інтелектуальну власність.	2	
2.	Структура державних органів з питань інтелектуальної власності в Україні.	2	
3.	Відмінності в правовому регулюванні відносин, пов'язаних із творчою діяльністю.	2	
4.	Суб'єкти авторських відносин.	4	
5.	Поняття і види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом.	4	
6.	Вільне використання творів.	2	
7.	Суб'єктивні суміжні права, їх зміст і межі.	4	
8.	Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав.	2	
9.	Товарна марка, типи товарних марок. Упаковка та її основні функції.	2	
10.	Ознаки, що застосовуються для характеристики винаходу.	4	
11.	Промисловий зразок.	2	
12.	Вимога єдності винаходу.	4	
13.	Одержання правової охорони на винаходи, корисні моделі в Україні.	4	
14.	Порядок одержання патенту на промисловий зразок.	2	
15.	Публікація відомостей про винахід. Тимчасова правова охорона.	2	
16.	Припинення дії патенту та визнання його недійсним.	2	
17.	Виключне право власника патенту на використання винаходу та його сутність.	4	
18.	Обов'язки власника патенту.	4	
19.	Обмеження прав власника патенту.	2	
20.	Права заявника та автора під час розгляду заявки в патентному відомстві.	2	
21.	Захист прав патентовласника.	4	
22.	Патентування винаходу в іноземних державах.	4	
23.	Авторські договори. Поняття і види авторських договорів.	2	
24.	Захист прав на знаки для товарів і послуг.	2	
25.	Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції.	2	
26.	Складання, подання та розгляд заяви на раціоналізаторську пропозицію.	2	
27.	Право на фірмове найменування (фірму).	2	
28.	Всесвітня організація інтелектуальної власності. Органи ВОІВ.	2	
29.	Міжнародна охорона літературної і художньої власності (авторське право).	2	
	Разом	78	

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: Мультимедійний проєктор.

Обладнання: персональні комп'ютери, ноутбуки.

Програмне забезпечення Windows 10, Microsoft Power Point.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Цивільний кодекс України – К.: Парламентське вид-во, 2003. – 352 с.
2. Закон України „Про власність” від 7 лютого 1991 р.
3. Закон України „Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності” від 13 грудня 1991 р.
4. Закон України „Про науково-технічну інформацію” від 25 червня 1993 р.
5. Закон України „Про авторське право і суміжні права” від 23 грудня 1993 р.
6. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” від 15 грудня 1993 р. № 3687.
7. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки” від 15 грудня 1993 р. №3688.
8. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15 грудня 1993 р. №3689.
9. Закон України „Про державну таємницю” від 21 січня 1994 р. №3855
10. Закон України „ Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності” від 28 лютого 1995 р. № 75/95.
11. Закон України „Про охорону прав на зазначення походження товарів” від 21 грудня 2000 р. № 2188.
12. Закон України „Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм” від 7 грудня 2000 р. №2122.
13. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” від 1 червня 2000 р. №1771.
14. Закон України „Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності” від 21 грудня 2000 р. №2188.
15. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України. – К.: Юрінком Інтер, 1998.- 334с.
16. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Інтелектуальна власність України. Навчальний посібник. – Ужгород: Видавничий центр УжНУ «Говерла», 2010 - 210 с.
17. Сусліков Л.М., Дьордяй В.С. Патентознавство. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 232 с.
18. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.І. Дахно. - К.: Либідь, 2003. - 200 с.
19. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О. Довгий, В.О. Зайчук та ін. - К.: Форум, 2002. - 320 с.
20. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності: Навч. посіб. –К.: Вища школа, 2005. – 232 с.
21. Драпак Г., Скиба М. Основи інтелектуальної власності. Навч.посіб. – К.: Кондор, 2007 - 156с.

22. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: підручник / за ред. проф. Вачевського. – К. : ВД "Професіонал", 2005. – 448 с.
23. Козырев А. Н. Оценка стоимости нематериальных активов и интеллектуальной собственности / А. Н. Козырев, В. Л. Макаров. – М.: Интерреклама, 2003. – 352 с.
24. Коссак В. М. Право інтелектуальної власності : підручник / В. М. Коссак, І. Є. Якубівський. – К. : Істина. – 2007. – 208 с.
25. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431 с

Допоміжна література

1. Постанова Кабінету Міністрів України “Про тимчасовий порядок видачі патентів України без проведення експертизи заявок по суті” від 29 серпня 1994 р. №593.
2. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про порядок сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та знаки для товарів і послуг” від 10 жовтня 1994 р. №701.
3. Збірник нормативних актів з питань промислової власності\ Уклад.: В.О.Жаров, Л.І.Ніколаєнко, В.Д.Пархоменко, Л.Петров; За ред. В.Л.Петрова, В.О.Жарова.- К.: Вища школа, 1998.-486 с.
- 4.Сергеев А.П. Патентное право. –М.: Изд-во БЕК, 1994. – 191 с.
5. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – Київ : Центр учбов. л-ри, 2014. – 276 с.
6. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник / В. Д. Базилевич. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2014. – 672 с.
7. Патентні дослідження. Методичні рекомендації / за ред. В. Л. Петрова. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 1999. – 264 с.
8. ДСТУ 3575–97. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення. [Чинний від 1998-01-01]. Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт України, 1997. – 16 с.
9. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002, № 197.
10. Складання заявки на винахід: практичн. рек. / Ф. В. Речинський, Т. Г. Марчевська, В. П. Міляєва : Держ. департамент інтелект. власності. – 3-є вид., випр. і допов. – Київ, 2007. – 64 с.
11. Крайнев П. П. Патентування винаходів в Україні : монографія / П. П. Крайнев, Л. І. Работягова, І. І. Дятлик ; за ред. П. П. Крайнева. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. – 340 с.
12. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право: підручник / Ю. М. Кузнецов. – 2-е вид., перероб. і допов. – Київ : ТОВ «Кондор», 2009. – 446 с.